

Demensplan 2015

–føringer for tjenestetilbudet og forventninger til kommunene

Demens i vest

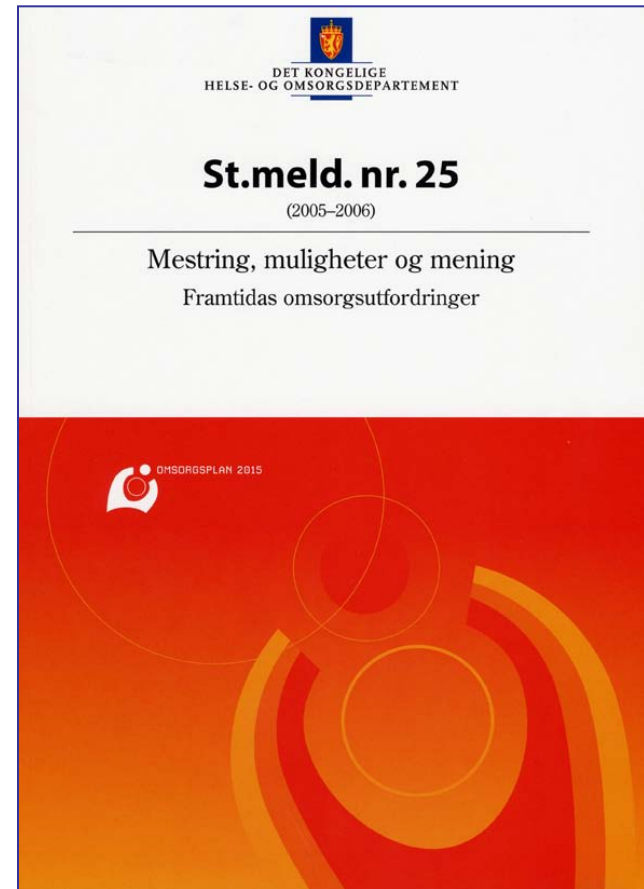
9. juni 2010

Berit Kvalvaag Grønnestad
seniorrådgiver/prosjektleder

Framtidens omsorgsutfordringer

- Nye brukergrupper
- Aldring og demens
- Knapphet på omsorgsytere
- Medisinsk oppfølging
- Det vanlige livet

OMSORGSPLAN 2015

FEM STRATEGIER

1. Kvalitetsutvikling, forskning og planlegging
2. Kapasitetsvekst og kompetanseheving
3. Bedre samhandling og medisinsk oppfølging
4. Aktiv omsorg
5. Partnerskap med familie og lokalsamfunn

Omsorgsplan 2015 - store prosjekt:

- Nye årsverk
- Nytt investeringstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger
- Kompetanseløftet 2015
- Demensplan 2015
- Nevroplan 2015 kommer i 2010

Utfordringene innen demensomsorgen

- Demens har vært lavt prioritert – i spesialisthelsetjenesten og i kommunehelsetjenestene
- Tilbudet er ikke tilrettelagt for mennesker med demens og kognitiv svikt: verken bygningsmessig, organisatorisk eller faglig
- Manglede kunnskap om demenslidelser
- Tabubelagte forestillinger og skamfølelse

Bakgrunnsfakta demens:

- 66 000 personer har demens
- 9 000 – 10 000 rammes hvert år
- 80 % av beboere i sykehjem har en demenssykdom
- 50% av personer i sykehjem med sikre tegn på demens er ikke diagnostisert

- 17,6 % i alderen 80-84 år har demens
- 40,7 % over 90 år har demens
- Antall personer med demens vil være fordoblet i år 2040
- 50 % av alle med demenssykdom bor utenfor institusjon
- Flere eldre med minoritetsetnisk bakgrunn

Demensplan 2015

Setter tydelige krav til måloppnåelse:
fra "bør"
til "SKAL"

Demensplan 2015, satsningsområder:

- Investering i kompetanse
- Forskning og utvikling
- Tilrettelegging av boliger og bygningsmasse;
"Smått er godt"
- Utbygging av dagtilbud; "Det manglende mellomledet"

Dagtilbud; "det manglende mellomledd"

- 4 % av hjemmeboende personer med demens hadde tilrettelagt dagtilbud i 2004/2005
- Steget til 6,5 % i 2007
- 2010?

1. Kvalitetsutvikling, forskning og planlegging

Når demensplanen er gjennomført i 2015 skal:

- framtidens omsorgsutfordringer stå på dagsorden i det ordinære kommuneplan- og økonomiplanarbeidet, med spesielt fokus på demens.
- kunnskapsgrunnlaget for å utvikle gode tiltak og tjenester til personer med demens være vesentlig styrket.

Nye prosjekter i Demensplan 2015:

3-årige program:

- Miljøbehandling
- Yngre personer med demens
- Minoriteter og demens
- Personer med samisk bakgrunn
- Hva koster demensomsorgen?
- Legemiddelhåndtering

Planlegge for bruk av omsorgsteknologi

Målet er både at eldre skal kunne bo lenger hjemme i egen bolig, og å frigjøre personellressurser som kan benyttes til mer direkte tjenesteyting.

- Veileder i varslings- og lokaliseringshjelpemidler (2010)
- www.teknologiradet.no (Framtidens alderdom)
(Obs begrensinger som følger av pasientrettighetsloven kap. 4A)

2. Kapasitetsvekst og kompetanseheving

Kapasitetsvekst:

Når demensplanen er gjennomført i 2015 skal:

- nye sykehjemsplasser og omsorgsboliger være tilrettelagt for personer med demens (12 000 plasser)
- kapasiteten av avlastningstiltak ha økt betydelig og dagaktivitetstilbud ha blitt et sentralt ledd i tiltakskjeden til mennesker med demens

Kompetanseheving:

Kompetanseløftet 2015: skal sikre tilstrekkelig og stabil tilgang på kvalifisert personell til de kommunale helse- og omsorgstjenestene

Når demensplanen er gjennomført i 2015 :

- skal tilbudet om videreutdanning i geriatri og demens være utvidet
- bør ansatte uten fagutdanning ha fått tilbud om grunnopplæring i demens

Riksrevisjonen 2009:

"Få av kommunene har gjennom planer tydeliggjort hvilke faggrupper de har behov for på sikt, og hvordan disse skal rekrutteres."

(Riksrevisjonens undersøkelse av kvalitet og samarbeid i pleie- og omsorgstjenestene til eldre, nr. 1, 2009)

3. Bedre samhandling og helsefaglig oppfølging

Når demensplanen er gjennomført i 2015 skal:

- den enkelte bruker være sikret utredning og diagnostisering ved mistanke om demens
- legetjenesten i sykehjem være betydelig styrket
- Demensteam
- Obs IPLoS. Følge IPLoS-registrering av 1000 personer med demens i 3 år.

Når demensplanen er gjennomført i 2015 skal:

- det være utviklet systematisk og forpliktende samarbeid mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten om behandlingsforløp
- spesialisthelsetjenestetilbudet til eldre være styrket, og spesialisthelsetjenesten kunne gi tverrfaglig råd og veiledning på det geriatriiske området

4. Aktiv omsorg

Når demensplanen er gjennomført i 2015:

- bør alle landets kommuner kunne tilby tilrettelagt dagaktivitetstilbud
- skal kultur, trivselstiltak, måltider og hverdagslivets aktiviteter ha økt oppmerksomhet
- skal omsorgstjenesten ha et større faglig repertoar å spille på

"Alle kommuner skal tilby dagopphold. Tilbudet er for dem som har behov for tilbud på dagtid som en del av flere helsetjenester." (Håndbok om helse- og sosialtjenesten i kommunen, Helsedirektoratet 2009)

Rundskriv:

I-5/2007 Aktiv omsorg

I-6/2009 Rett til egen tros- og livssynsutøvelse

www.fritidforalle.no

5. Partnerskap med familie og lokalsamfunn

Når demensplanen er gjennomført i 2015:

- bør pårørendeskoler og samtalegrupper være tilgjengelig i hele landet
- skal det være gjennomført systematisk informasjons- og opplysningsarbeid
- skal samordningen med den frivillige innsatsen i demensomsorgen være styrket (frivillighetssentraler)

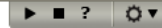
Frivillighet: Fri + villig + het

- Gjøre det man brenner for i passe dose
- Frivillighet er ikke gratis
- Frivillighet må organiseres
- Faktorer i vurdering av egen trivsel:
  - å ikke være til bry
  - å være til nytte
  - å være av verdi for noen
  - å være en del av et fellesskap

Demensinfo.no

aa A*

Søk

[Startside](#)

[Om demensinfo.no](#)

[Kommunale tjenester](#)

[Spesialisthelsetjenesten](#)

[Medisinsk behandling](#)

[Miljøbehandling](#)

[Bolg og uteareal](#)

[Tilbud til pårørende](#)

[Tilbud i samiske områder](#)

[Kunnskap om demens](#)

[Lover og regler](#)

[Andre ressurser](#)

[Arkivet](#)

 Aldring og helse
Nasjonalt kompetansesenter

Helsedirektoratet

Velkommen til Demensinfo.no - til informasjon og inspirasjon!

Velkommen til Demensinfo. Nettstedets mål er å informere og inspirere til å etablere gode tilrettede tjenester for personer med demens.

Her vil du finne en rekke eksempler på tilbud til personer med demens og deres pårørende. Målgruppen for nettstedet er i hovedsak personell som arbeider eller planlegger tilrettelegging av tjenester til personer med demens. Vi ønsker å skrive om de gode eksemplene fra demensomsorgen. Tips oss!

[Les mer >>>](#)

[Aktuelle saker](#)

[Nyheter](#)

Grønn omsorg i hvite byer

BERGEN Grønn omsorg lar seg ikke stoppe av snøbyger og kald vind. Bergen kommune satser på den grønne omsorgen også for personer med demens gjennom "Inn på tunet".

[Les mer >>>](#)

Godt å prate om glemsomhet

OSLO Øyunn Krokann har bestemt seg for å leve så godt hun kan med Alzheimer-diagnosen. Humor, venner og den gode samtalen er nyttig.

[Les mer >>>](#)

Slik får kommunene flere støttekontakter

Sliter kommunen med å holde på frivillige som besøker person med demenssykdom? Sørg for informasjon, utdanning og hyppig oppfølging av hjelpeene.

[Les mer >>>](#)

Fylkesmannen i Rogaland
Helse- og sosialavdelinga

Demensinfo.no

åpner 18. juni

Fylkesmannen i Rogaland
Helse- og sosialavdelinga

Takk for oppmerksomheten!